

BEKNOPTE
BESCHRYVING
DER
ZEVENTIEN NEDERLANDSCHE
PROVINCIEËN

Waar in den Oorsprong en Opkomst deezer
Landen aangetoondt word;

mitsgaders

De Geaardheid, Zeden, Godsdienst, Huwelyken en
Begravenisfen dier Oude Volkeren; de Invoering
van het Christendom; de Ligging, Grootte
en Grenzen der Nederlanden in 't gemeen
en van ieder Provincie met derzel-
ver Verdeeling in 't byzonder;

als ook

Het Merkwaardigste van ieder Provincie, met de voor-
naamste Steden en Dorpen; nevens den Staat der
Regeeringe, zo Politicq als Kerkelyk; als
mede de Lyften der Graavelyke en Stad-
houderlyke Regeeringen:

wyders

Een korte Schets van 't Landschap Drenthe en van de
Buitenlandsche Coloniën der Oost- en West- Indi-
sche Maatschappijen, de Handwerken; nevens
de Grootte en Kleine Vischerijen, gevolgt
van den Buitenlandschen Koophandel
der Nederlanders op alle de Ge-
westen des Waerelds.

*Alles beknoptelyk by een verzameld uit veelerly Schry-
vers, in een gevoeglyke Ordre geschikt ten dienste
der Nederlandsche Leergierige Jeugd*

DOOR

J: DIBBETZ WESTERWOUT.

Te N Y M E G E N,

By ISAAC VAN CAMPEN, Boekdrukker en
Boekverkoper, naast het Stadhuis 1781.

Sadraspattam, *Masulipattam*, *Datchiron*, *Bimilipattam*, *Nagernantze*, *Konjumelle* en *Pa-leakatte*. De Maatschappy dryft grooten Handel langs deeze Kust; zy zend 'er Specerijen, Japans Koper, Tin, Goud, Sandel-hout, Siams Sapan-hout en meer andere Koopmanschappen naar toe; haald 'er een groote meenigte Netel-doeken, Soesjes, Chitsen, geschilderde en ongeschilderde Kleedjes en een onnoemelyke verscheidenheid van andere Lywaaten van daan, die voor een gedeelte in de *Indien* verkogt en voor een gedeelte naar het *Vaderland* gevoert worden.

8. De *Kaap de Goede Hoop*, deeze is het laatste Gouvernement der Oost-Indische Maatschappy. De *Hollanders* richteden hier in den jaare 1651. eene *Volk-planting* op, alwaar zy hun Gebied 200. Mylen verre uitgestrekt hebben, ligt aan de uiterste Hoek van *Æthiopien*, in het Zuidelykste Deel van *Africa*, op de Kust der *Kaffers*, strekt alleen tot een Verzamel-plaats voor de uitgaande en t'Huis komende Oost-Indische Schepen, die 'er doorgaans eenige tyd vertoeven, om zich van versch Water en andere Behoeftens wel te voorzien.

Het Land voorziet alle Schepen van Levensmiddelen; Koorn, Meel, Beschuit, Brandewyn en gepekeld Rund-vleesch; de Groentens en Vruchten zyn schoone Verver-
schin-

rafche Wynftokken geteeld word; geringe Wy-
nen zyn hier zeer goedkoop: de Zeeluiden
doen 'er zich regt mede te goed. Men heeft
de Druiven van January tot in May.

In de afgelegenfte Boerderijen teeld men
alleen Koorn en Vee. Dit laafte hebben zy
in 't groot; Kudden van 1500 Schapen en
Hoornvee in evenredigheid zyn hier niet
zeldzaam. Zy lyden niet veel, eer zy te
Markt gebragt zyn door de Leeuwen, Puf-
fels en de Reize; behalven hetzelfde bren-
gen zy ook Boter, Schapen-smeer, Leeu-
wen- en Rhinoceros-huiden te markt.

De Boeren bedienen zich tot den Huis-
dienst van Slaven en arme *Hottentotten*, die,
zo men zegt, van de Stam der zogenaamde
Bosch-menschen afkomstig zyn; ryke Boeren
helpen arme Aanvangers met hun éene Kud-
de van 500 Schapen aan te betrouwen, om
die op verre afgelegene goede Weiden te dry-
ven, daar voor geven zy hun de helft der
Lammereu; alzo worden zy haast zo ryk als
hunne Meesters: het is wonder, dat men de
Luiden niet heeft kunnen brengen tot het
scheeren der Schapen.

Het Planten- en Dieren-Ryk is alhier
zeer uitgestrekt. De grootste viervoetige
Dieren, de Olyphant, de Rhinoceros en de
Kamelopardalis zyn hier t' huis. Voortyds
vond men dezelve in de nabýheid van de
Stad, maar zy zyn zo veel gejaagt, dat men
ze nu zelden ziet. De *Rhinoceros* is zo
schaars

schaars geworden, dat men door *Keuren* de gantsche uitroeiing van dit Dier heeft moeten stuiten. De *Hippopotamus* is hier ook overvloedig geweest, schoon hy zyn Naam van het Water ontleend, leeft hy van Kruiden en kan niet diep in het water gaan, of 'er lang onderblyven; zyn Vleesch word voor een Lekkernij gehouden, het smaakt omtrent als Rundvleesch en zyn Vet als Merg. De wilde Buffels, die hier zyn, doen groote schaade aan de Kudden. De wilde Ossen, *Grice* alhier geheten, hebben dunne Hoorens en bossen hair aan de neus en borst; de fynheid hunner maakzel doet dezelve nader aan de Paarden dan aan de Ossen komen. De Caapsche Ezel is een fraaij levendig Dier; Leeuw-paarden, Tyger-katten, gestreepte en gevlekte Hyeenen, die men hier alle heeft, leven meest van Hazen en Antelopen.

Onder de Vogelen is de Struisvogel de bekendste, zyne Eijeren verkoopt men voor zes à agt stuivers het stuk, daar is geen Land in de Waereld daar meer Struisvogels zyn als hier. De Beet eeniger Slangen in dit Oord is dodelyk. Van Insecten grimmelt ~~it hier.~~

De *Gouverneur* van dit geheele *Etablisement* hangt onmiddelyk van de Bewindhebbers af, welke den Onder-Gouverneur en den Fiscaal benoemen; in zaaken van den Coophandel staat hy onmiddelyk onder het

Gouvernement van Batavia. Hy heeft den Rang van *Edelen Heer*, gelyk de Hooge Raad in *Indiën*. Hy zit voor in een Raad, welke uit den Onder-Gouverneur, den Fiscaal, den Majoor in het Fort commanderende, den Secretaris, den Thefaurier, den Keldermeefter en den Boekhouder bestaat. Ieder deezer Leden heeft een Tak der Negotie van de Compagnie in handen. Van den gezamenlyken Raad hangen alle Militaire en Civiele Zaaken af. Maar de Onder-Gouverneur heeft noch een *Collegie*, den *Raad van Justitie*, die uit de Leden van het tweede *Departement* bestaat en de Crimineele Zaaken onderzoekt. Geen twee Nabestaanden mogen in denzelve Zitting hebben.

De Inkomsten van den *Gouverneur* zyn zeer aanzienelyk, want buiten zyn Salaris, vrije woning en alles wat tot de Meubilering daar van en vrije Tafel nodig is, heeft hy 20. Guldens van ieder Vat Wyn, het geen de *Compagnie* van de Boeren koopt, om naar *Batavia* te zenden. Zy betaald'er tachtig guldens voor. Twee derden van de rest zyn voor den *Gouverneur*; dit Capitaal beloopt ongeveer agt duizend guldens.

De bezorging van het geen den Koophandel betreft, raakt den Onder-Gouverneur; hy moet alle de Bevelen, aan de subalterne Departementen afgevaardigt, ondertekenen. De Fiscaal heeft het opzicht over de goede Ordre; hy doet het Crimineele uitvoeren,
zyne